

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 154/2018
14.03.2018. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Предрага Трифуновића, председника већа, Звездане Лутовац и Јелене Боровац, чланова већа, у парници тужилаца АА из ... и ББ из ..., чији је заједнички пуномоћник Маја Ружић, адвокат из ..., против тужене ВВ из ..., чији је пуномоћник Бранко Гачић, адвокат из ..., ради одржавања личних односа, одлучујући о ревизији тужилаца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 446/17 од 07.09.2017. године, у седници одржаној 14.03.2018. године, донео је

РЕШЕЊЕ

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж2 446/17 од 07.09.2017. године и пресуда Основног суда у Лозници П2 261/16 од 14.06.2017. године и предмет враћа Основном суду у Лозници на поновно суђење.

Образложење

Пресудом Основног суда у Лозници П2 261/16 од 14.06.2017. године, ставом првим изреке, одбијен је као неоснован тужбени захтев тужилаца да се уреди начин одржавања личних односа између мал. ГГ и тужилаца АА и ББ, тако што би се обавезала тужена ВВ да омогући виђање мал. ГГ са бабом и дедом сваког другог викенда у месецу и то петком од 17 часова до недеље у 17 часова, тако што би тужиоци мал. ГГ преузимали испред куће где тужена живи у ... и исту враћали. Ставом другим изреке, одлучено је да привремена мера усвојена решењем истог суда од 14.03.2014. године остаје на снази до правноснажности пресуде, а ставом трећим изреке, да свака страна сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 446/17 од 07.09.2017. године, жалба тужилаца је делимично усвојена и првостепена пресуда укинута у побијаном делу из става другог изреке којим је одлучено о привременој мери без враћања предмета првостепеном суду на поновно одлучивање, док је у преосталом побијаном делу из става један и три изреке пресуда потврђена, а жалба одбијена. Одбијен је и захтев тужилаца за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену тужиоци су изјавили ревизију због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Испитујући правилност побијане пресуде у смислу члана 408. ЗПП, Врховни касациони суд је нашао да је ревизија основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, у ванбрачној заједници тужене ВВ и сада покојног ДД рођена је ... године ГГ. Заједница живота ВВ и ДД је насилно прекинута тако што је септембра 2013. године ДД пуцао у ВВ на њеном радном месту и том приликом је тешко повредио, после чега се он затворио у породичну кућу где је према званичном извештају извршио самоубиство. Малолетна ГГ живи са мајком, овде туженом, код њених родитеља у Док су јој родитељи живели у заједници малолетна ГГ је одлазила код бабе и деде по оцу, овде тужилаца АА и ББ и са њима имала топао емоционални однос. Тужена се противи да мал. ГГ одлази код тужилаца јер им замера на негативном односу према њој (туженој) али мал. ГГ никада није негативно инструисала да буде против бабе и деде. Код тужилаца преовлађују негативни ставови према мајци, овде туженој који не доприносе смиривању узајамних тензија. Тужиоци према стручном мишљењу Центра за социјални рад у ... показују емоције према мал. ГГ коју воле и заинтересовани су за одржавање контаката са њом. Према мишљењу стручног тима Центра за социјални рад у ... који су чинили социјални радник и водитељ случаја, психолог и супервизор у тиму, осим предлога да се контакт привремено прекине предложили су и вештачење из области дечије психијатрије и психологије ради целовитијег сагледавања статуса детета и улоге контакта са сродницима по оцу. Према налазу и стручном мишљењу вештака интерес детета је да се поново успостави емоционални однос између њега с једне стране и бабе и деде са друге стране. У ситуацији у којој су односи између странака међусобно нетрпељиви где тужена (мајка детета којој је дете максимално лојално) преноси своја негативна осећања на дете, сусрете детета са тужиоцима треба организовати без присуства мајке детета, а уз претходну припрему детета од стране психолога те позитиван утицај мајке на дете. Такав сусрет је у току парничног поступка организован и одржан у присуству судског вештака када су вештачи констатовали да је дете прихватило да остане насамо са бабом и дедом, примило поклоне од њих и изјаснило се позитивно на питање да ли би желела да се поново виђа са њима. После овог сусрета са бабом и дедом мал. ГГ је имала читав низ негативних реакција укључујући и неконтролисано мокрење. Према последњем извештају Центра који је дат после извршеног вештачења указано је да тужена мајка детета прихвата све савете стручног радника Центра да је кориговала своје ставове везане за бабу и деду малолетне ГГ али да малолетна ГГ и даље пружа отпор на свако помињање и разговор о контакту са бабом и дедом, због чега је Центар мишљења да инсистирање тужилаца на контактима са малолетним дететом није у најбољем интересу малолетног детета јер би се њено тренутно осетљиво емоционално стање још више угрозило и продубило.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови су одбили захтев тужилаца за одржавање контакта између тужилаца и малолетног детета закључујући да овај контакт тренутно не треба наметати јер није у најбољем интересу детета.

Основано се у ревизији указује да је због погрешне примене материјалног права чињенично стање непотпуно утврђено.

По члану 7. Повеље о основним правима ЕУ свако има право на поштовање свог приватног и породичног живота.

Према члану 3. Конвенције о праву детета најбољи интерес детета треба да буде од првенственог значаја у свим активностима које се тичу деце без обзира које институције или органи предузимају ове активности. Чланом 8. став 1. Конвенције прописано је да се државе чланице обавезују да поштују право детета на очување свог идентитета, укључујући држављанство, име и породичне везе, како је то признато законом, без незаконитог мешања.

Породичним законом прописано је да дете има право да одржава личне односе и са сродницима и другим лицима са којима га повезује посебна блискост, ако ово право није ограничено судском одлуком (члан 61. став 5.); у спору за заштиту права детета и у спору за вршење родитељског права суд је увек дужан да се руководи најбољим интересом детета (члан 266. став 1.).

У сукобу права и жеље тужилаца да као сродници одржавају личне односе са малолетном унуком ГГ и права малолетне ГГ код које постоји негативан став за одржавање оваквог односа, одлучујући је најбољи интерес детета. Код процене најбољег интереса детета, нижестепени судови су извели вештачење од стране Комисије вештака и прибавили мишљење Центра за социјални рад. У ситуацији када се ова два налаза разликују у тој мери да по оцени Комисије вештака дете треба да одржава односе са тужиоцима и налаз Центра за социјални рад по коме одржавање оваквог контакта није у најбољем интересу малолетног детета јер би се њено тренутно осетљиво емоционално стање још више угрозило и продубило, било је неопходно, ради правилне примене материјалног права, усаглашавање ова два налаза и мишљења.

У поновном поступку, првостепени суд ће имати у виду примедбе из овог решења и донету нову правилну и закониту одлуку.

На основу члана 416. став 1. ЗПП, одлучено је као у изреци.

**Председник већа
судија
Предраг Трифуновић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић